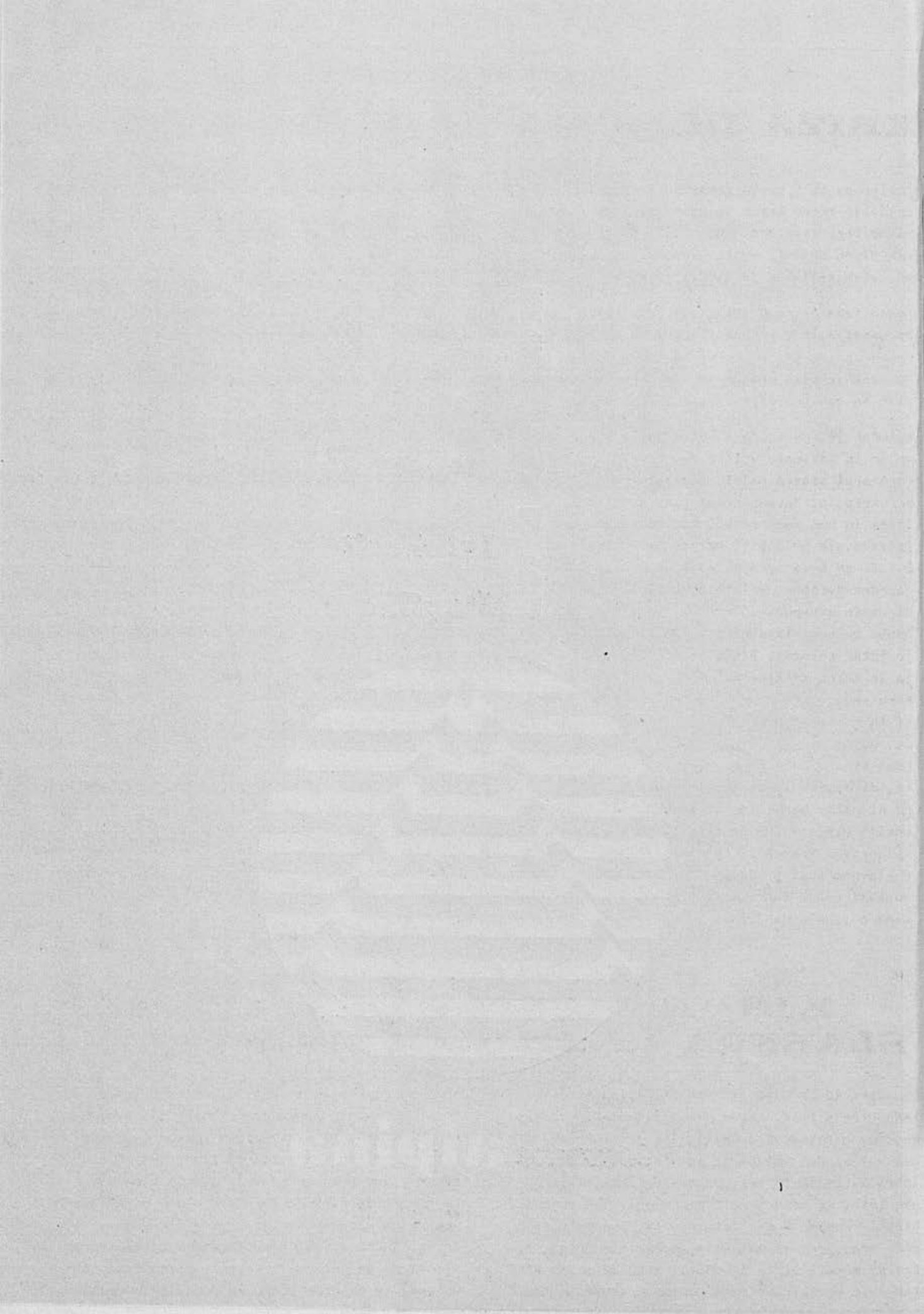

DELO ŽIVLJENJE

letnik 10
številka 9

glasilo tovarne **alpina** žiri

KRIZA DOLARJA IN MI

Dokler se je v svetu govorilo in pisalo, da dolar doživlja resno krizo je bilo še kar v redu. Niti nismo tega tako dosledno vzeli. Ko pa je predsednik Nixon objavil vrsto ukrepov za zaščito dolarja po televiziji, se je začela prava monetarna vojna.

Namen tega ostrega posega je zaščita ameriškega gospodarstva in v povezavi s tem dolarja, kot osnovni svetovni valuti, ki jo uporabljamo za obračun. Uvedena je bila loš-na davščina na uvoz, zamrznitev plač in cen ter odpravljena zlata podlaga dolarju.

Splošno je znano, da so nacionalne banke kupovale dolar in nabirale velike rezerve, s tem pa se je monetarni sistem majal. Posamezne države so različno ukrepale. Seveda nekaj časa ni bilo nobenega stališča in smo samo čakali kaj bo. Vsaka valuta si je prizadevala pridobiti boljše mesto proti dolarju. S 1.9. so bili uvedeni novi tečaji, pri katerem so zapadne-evropske valute revalvirale, kar je bil tudi namen ukrepov.

Grobo rečeno: izvozniki v ZDA imajo z novo situacijo težak položaj. Blago je dražje, domača industrija je delno zaščitena.

Kako sedaj mi stojimo? Pogovarjali smo se že s kupci in različno menijo o nastali krizi. Če dolar pade, potem smo na slabšem. Tega po vseh izgledih ne bodo storili. Po drugi strani pa se moramo zavedati, da omejen uvoz, ker je blago za loš dražje, kar pa ni malo. Letos je bil srečen slučaj, da smo izvozili blago v ZDA že pred to spremembo (predvsem za kupca). Pospešili smo z izterjavo denarja in ga v glavnem tudi prejeli. Stalno smo bili v stiku z bankami glede informacij o stanju na borzah in seveda o tečaju denarja.

Dosti se je govorilo, da bo uvedena stimulacija za izvoz v ZDA. Najbrž je zelo enostavno ugotoviti, da smo proti ostalim v neenakem položaju. Ne smemo pa sedaj izgubljati tla pod nogami. Te spremembe so kratkotrajnejše, bolj jih smatramo za opozorilo svetu, da se vsak zave svoje situacije. Splošna stimulacija za izvoz na zapad mora obstojati. Če so ponekod težji pogoji, je potrebno dati še dodatne ugodnosti. Edino tako si zamislimo stalno prizadevanje za izvoz, posebno še ob tako slabi zunanjetrgovinski bilanci. Naša sposobnost je v prilagodljivosti. Tej situaciji se moramo približati, isto pa velja za državno zakonodajo. ALPINA je bila že v februarskih restrikcijah in spremembi dolarja ter omejitvi uvoza dovolj prizadeta in ne morem razumeti, da bi se kdo šel osebno politiko zoper neko podjetje.

Pričakujemo dodatne ugodnosti za izvoz v ZDA, sicer pa ne vem, če se zavemo daljnosežnih posledic.

I. REJC

KJE JE ZAČETEK DOBREGA ALI SLABEGA GOSPODARJENJA?

Ze zopet je za nami izbrana kolekcija za pomlad-poletje 1972. Letos smo imeli dovolj lepih modelov v skladu z modnimi linijami in barvami. Zadovoljni smo z izborom in mislimo, da smo prav izbrali. Če je to res, bomo videli šele prihodnje leto, ko bomo začeli prodajati. Težko je izbirati skoraj za eno leto naprej, predvsem zaradi tega, ker so vsi sejmi mode šele potem, ko smo se morali mi že odločiti, tako da pozneje lahko le korigiramo manj pomembne stvari. Ker

se temu ne moremo izogniti, smo pred dejstvom da se za razvoj in pripravo kolekcije zavzema čimvečji krog strokovnjakov iz tega področja. Odgovornost za kolekcijo morajo prevzeti tisti kateri tudi pozneje odgovarjajo za njen uspeh. Dostikrat se niti ne zavedamo, kako odločilno vpliva na uspeh podjetja ravno kolekcija. Saj se vse dobro ali slabo poslovanje odraža ravno v tem. Če je kolekcija dobra in pravočasno izdelana, se celotno poslovanje odvija normalno

in so dobri rezultati zagotovljeni. Če pa temu ni tako, potem je vse narobe in iščemo krivce tam, kjer so in tam kjer jih ni.

Letos smo kolekcijo za pomlad-poletje 1972 pripravljali od vsega začetka po naprej predvidenih načrtih. Med samim razvojem modelov smo se večkrat sestali in ugotavljali, če je zajeto v modelih vse tisto, kar smo predvideli. To je dalo zadovoljive rezultate in smo z manj izdelanimi modeli dosegli bolj kvalitetno izbiro. Kljub temu, da smo delali načrtno in premišljeno si ne upam trditi, da smo vse, kar je izbrano, stoo odstotno zadeli. Pokazalo se bo šele pozneje.

Sama izbira kolekcije je potekala po vnaprej pripravljenih metodah, z manekenkami. Za izbiro kolekcije in poslovodsko konferenco še vedno iščemo novih oblik in vsebino. Ne vem kdaj bomo odkrili najboljšo varianto. Najbolj uspešen je bil način naročanja in izbire s poznejšimi korekturami. Za tak sistem pa moramo imeti dovolj analiz in raznih drugih podatkov, da lahko z večjo gotovostjo odločamo o količinah posameznih modelov. Pri tem je nujno, da dobro poznamo naše poslovodje kako in koliko naročajo. Nekateri so vajeni veliko naročiti in malo prodati, drugi ravno obratno. Tistih, ki naročajo ravno prav pa je vse premalo. Tudi z zalogami v prodajalnah je tako, da eni z majhnimi zalogami delajo veliko prometa in obratno. Vse to moramo poznati, da lahko naročimo približno toliko kot potrebujemo. Seveda, je še polno drugih vplivov, katerih ne moremo upoštevati, vsaj v večji meri ne. Če je kratka pomlad in dolgo lepo poletje, se lahko zgodi, tako kot letos,

da zaprta obutev ostaja, odprte pa zmanjka. Poleg vsega so zelo pomembne pravilnost postavljene maloprodajne cene. Pri postavitvi maloprodajnih cen se vedno postavlja vprašanje, kakšne cene bodo za tržišče najbolj ugodne, če so previsoke, se lahko zgodi, da nam blago ostane na zalogi in so potrebna velika znižanja, če so cene prenizke, ni denarja za sklade. Pravilne cene so velika umetnost, ponudba in povpraševanje na tržišču pa nam šele pove, če smo prav ravnali. Žal, moramo vse to napraviti mnogo prej, preden ugotavljamo rezultate našega dela. Vse bi še nekako šlo, če ne bi bilo toliko sprememb na tržišču. Vsaka normalna rast, bodisi cen ali količin, bi se dala z analizami in raznimi drugimi pripomočki precej natančno predvideti. Ker pa vsi vemo, da se vse tako hitro menja, moramo poleg podatkov imeti še dober občutek za vsa dogajanja, ki so ali bodo vplivala na naše poslovanje. Dosedaj smo še kar dobro vozili skozi čas hitrih sprememb in upamo, da bo tudi naprej tako. Zavedati pa se moramo, da bo za pravilno in uspešno poslovanje potrebno vedno več znanja in sposobnih kadrov ter še mnogo več sodelovanja na vseh področjih. Le tako bomo lahko napake v poslovanju že vnaprej odstranjevali, saj vemo, da so storjene že mnogo prej, predno jih lahko odkrijemo.

S takimi in podobnimi metodami v poslovanju, kot je razvoj in priprava kolekcije, ki sloni na širokem sodelovanju odgovornih strokovnjakov, bomo lahko uspešno gospodarili in sproti odklanjali vse tisto, kar bi sicer škodilo nam vsem.

IVAN ČAPUDER

izvoz v letu 1971

Čeprav poslovno leto še ni končano, že lahko ob primerjavi plana z realiziranim izvozom zabeležimo lepe rezultate. Količinski plan izvoza, ki je bil postavljen v višini 325.000 parov smo dosegli v višini 83%, vrednostni plan \$ 2.619.410 pa je bil dosežen v višini 80%. Plan vzhodnega izvoza smo količinsko in vrednostno že presegli za 1%. Plan zahodnega izvoza pa smo dosegli količinsko 60% in po vrednosti 63%.

Tudi v letošnjem letu izvažamo na vzhod v glavnem lahko obutev, na zapad pa izključno smučarske čevlje. Od vzhodnih tržišč smo prevzeli na ročilo le za SSSR. Dosedanja kupca iz DDR in ČSSR sta zahtevala izredno nizke cene, kar pa za nas ob upoštevanju, da so bile proizvodne kapacitete v glavnem že rezervirane z drugimi naročili, ni bilo sprejemljivo. Spomladansko in letno obu-

tev smo že odpremili, preostane nam le še nekaj ženskih škornjev. Tudi smučarskih čevljev smo odpremili že 84.150 parov, ostanek pa bomo izdabavili do 20. oktobra. Do konca avgusta smo se za odpremo v USA in Kanado posluževali v glavnem kontejnerjev, neizdobiljene količine pa bomo morali odpremiti avionsko. Da bi končni potrošniki pravočasno prejeli obutev in da bi se izognili napovedani stavki pristaniških delavcev, so kupci pripravljani plačati povečane stroške avionskega prevoza.

Čeprav smo šele sredi letošnje sezone pa so se že pred dvema mesecema pričeli razgovori z glavnimi poslovnimi partnerji o kolekciji in programu za leto 1972. Če bodo pogoji kolikor toliko ugodni, in če se bo valutno monetarna kriza obrnila nam v prid, lahko pričakujemo, da bo naš izvoznik program na zapad stekel po normalno pospešeni stopnji, za vzhodni izvoz pa smo tudi znatno povečali svojo pravico.

alpina - drugi jugoslovanski izvoznik na zahod

Naše podjetje lahko štejemo med tiste, ki imajo sorazmeroma mnogo obiskov iz vseh strani. Ne moremo sem šteti razne priložnostne obiske ali celo obiske, ko prinašajo ustne ali pismene prošnje za denar. To je postalo že pravo družbeno zlo in mu najbrž ni para drugod po svetu.

Pomembno za nas je vedno večje zanimanje za naše podjetje s strani tujih kupcev iz raznih dežel sveta. Ker smo veliki izvozniki, smo tudi veliki uvozniki. Oboje združuje močno trgovsko tehnično sodelovanje, ki pomeni za nas pristen stik s tujimi trgi.

Podatki o izvozu na zapad od 30.6.1970 do 30.6.1971, ki so osnova za izračun pravice izvoza na vzhod, kažejo da smo dosegli doslej najlepši rezultat: drugo mesto v državi.

Izmed 45 podjetij, ki so evidentirani kot izvozniki v zapadne države, je vrstni red prvih petih tak:

PLANIKA, ALPINA, LEDA, PEKO, INDUSTRIJA OBUTVE BEOGRAD (združeno podjetje).

Iz tega rezultata sledi druga pravica za izvoz v vzhodne države.

Upam, da ni med nami nikogar, ki bi mislil, da je tak uspeh nekaj samoumevnega.

Kar je še posebno važno je to, da se naša vloga izvoznika tudi spreminja. V prvih letih smo bili neenakopravni partner, zadnje leto pa že sklepamo dolgoročne dogovore in pogodbe, kar kaže na naš močnejši delež in enakopravnost. ALPINA že leta ne jemlje izvoza kot družbeno nujnost in ubogljivo izvrševanje državnih ciljev. Naš izvoz je postal velik del programa dela podjetja, kamor vežemo perspektivo podjetja. Kar je še posebnost: v državi smo v naši branži največji izvoznik v Ameriko, ki sicer v tem trenutku izvaja monetarne ukrepe, vendar nas to ne sme sprav-

ljati iz tira.

Večji del fizičnega izvoza za tekoče leto je že izvršen. Ze sredi leta smo se začeli pripravljati za prihodnje leto. V hiši smo imeli že nekajkrat vse glavne kupce in ZDA, Kanade, Švice in mnogo manjših, ki jih zanima naše blago. Da lahko sigurno delamo, je potrebna tesna tehnična poslovna zveza s kupci. Prav zato, smo v zadnjih mesecih sklenili več pogodb, z namenom, da obdržimo in utrdimo z vsemi novostmi, ki vodijo svetovno trgovino. Tako sodelovanje istočasno pomeni tehnično orientacijo, ki je v sedanjih tržnih razmerah odločilna.

Podobne pogodbe smo sklenili tudi z italijansko in francosko firmo.

Nameni se torej realizirajo. Ne moremo biti zadovoljni, kot vidimo, samo s tem, da izvozimo, da čakamo doma in smo odvisni samo od volje tujcev. Svojo vlogo smo močno aktivirali in si s tem pridobivamo mesto, ko nas ne obdaja več zaprtost.

Bližamo se času, ko bo naš proizvodni program podoben ali enak dosežkom v svetovni proizvodnji in trgovini. Vsi znaki to potrjujejo, istočasno pa tudi v svoji hiši dosegamo neopazno preobrazbo mišljenj, ki pridobiva na svoji kvaliteti. Če hočemo biti enakovredna poslovna stranka in pri tem uživati ugled, moramo doseči tehnični in komercialni nivo svojega partnerja. To pa pomeni, da ne smemo vsiljevati svoje pozicije, ampak naj tuja stranka sama oceni našo zrelost.

Kot vidimo, smo v zadnjem času pospešeno delali na tem in dosegli pomembne trdne zveze, sedaj pa je naša skupna dolžnost, da v tej smeri pospešeno napredujemo.

I. REJC

kako študirajo izredni dijaki tehniške čevljarške šole

DARJA FERENČAK

delovna enota Gorenja vas

Za šolanje sem se odločila zato, ker se želim za svoje delo in v svoji stroki primerno usposobiti. Če bom kdaj tehnik, ne bi bila rada le tehnik po nazivu, temveč tudi po znanju. Jasno pa je, da vsak teži k temu, da bi si ustvaril boljše življenske in delovne pogoje, povod za mojo odločitev za šolanje pa je bilo zdravstveno stanje.

—o—

Dijaki Tehniške čevljarške šole, delavci našega podjetja pravkar zaključujejo I. letnik. Zanimalo nas je, kakšnega mnenja so, zato smo jim zastavili troje vprašanj:

1. Zakaj ste se odločili za šolanje ?
2. Kakšne probleme imate ob tem ?
3. Perspektiva

Prav gotovo ob študiju nastajajo problemi, pred vsem je to družina, ki se ji ne morem tako posvetiti. Sicer pa so problemi tudi s šolanjem samim. Sodim, da so izpiti prepogosti. Tisti, ki se vozimo iz Gorenje vasi pa smo v stiski tudi s časom, saj komaj ujamemo primeren avtobus, da preveč ne zamudimo pouka. Mislim, da bi bilo treba razmisliti o skrajšanju delovnega dne za tiste, ki izredno študiramo. To so v glavnem najvažnejši problemi.

Kaj naj rečem o perspektivi? Kot sem že rekla: želim, da bi z znanjem, ki ga pridobivam v šoli lahko bolj koristila sebi in družini ter podjetju. In na koncu še tole: kritike, ki letijo na naš račun, so dostikrat neutemeljene, ali pa nas vse skupaj "devajo v en koš", češ, kam bo pripeljalo, če bodo v podjetju "taki tehniki".

Opomba pisca:

Hkrati s pogovorom s tovarišico Ferencakovo sem se v Gorenji vasi pogovarjal še z ostalimi slušateljicami oddelka tehniške šole. Izrazile so zaskrbljenost ob izjavah nekaterih, ki predvidevajo, da bi v podjetju organizirali tečaj za visoko kvalifikacijo, kar bi po njihovem mnenju razvrednotilo šolanje na Tehniški šoli, saj bi visokokvalificirani delavci opravljali prav tako zahtevna dela.

ANDREJ MLAKAR
lahka montaža

Vedno sem se želel izpopolniti v svojem poklicu in zato izredno študirati. Že pred časom sem nameraval obiskovati tečaj za visoko kvalifikacijo, pa takrat nisem imel pogojev. No, ko se je sedaj ponudila prilika sem se prijavil in bil sprejet.

Na kakšne probleme naletim pri študiju. Prav gotovo je tu družina, delo doma in služba. Le-ta dosedaj ni bila posebna ovira, sedaj pa kaže, da bo postala, ker bi bilo večkrat treba delati ob sobotah, prav tako pa imamo takrat tudi pouk. Nekaj težav imamo tudi s študijskimi dopusti, ker nas več dela na istem traku na ključnih delovnih mestih in vsi hkrati ne moremo na študijski dopust.

Glede perspektive pa želim, da bi se usposobil v svojem poklicu in da bi lahko znanje uporabil na delovnem mestu, si pridobil boljše življenske pogoje in s tem hkrati koristil podjetju.

MIRA NOVAK
težka šivalnica

Za šolanje sem se odločila, ker me veseli, želela sem se izpopolniti za svoje delo in v svojem poklicu in si ustvariti primernejše pogoje za življenje. Največji problem se mi zdi v tem, da nimam stalnega primerne delovnega mesta, saj je bilo prej, ko nisem hodila v šolo boljše. Prav nerodno mi je, ko pridem na delo, pa ne vem kaj bom delala. Sicer pa z učenjem nimam problemov, edino časa je malo. Če bi bilo mogoče skrajšati delovni čas, bi bilo zelo ugodno.

V svojem poklicu se želim primerno usposobiti in pričakujem, da bom lahko s svojim znanjem boljše opravljala delovne dolžnosti in koristila sebi in podjetju.

P.S.

Mislim, da poseben komentar ni potreben.

NEJKO PODOBNIK

Predlog sprememb in dopolnitev pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke obravnava v 97. členu dodatek za stalnost.

Koliko bo vseh upravičencev, še nimamo zbranih podatkov, povemo pa lahko, da najvišja doba stalne zaposlitve znaša 26 let in da imamo takih upravičencev le sedem. Gotovo vas zanima kdo so, zato navajamo njihova imena:

TONČKA DISIČ, SILVA ZUPANČIČ, ANKA TUŠEK, MINKA BOGATAJ, JOŽE STANONIK, LEOPOLD PIVK, MIMI JEREB.

"DELO, ŽIVLJENJE" je glasilo tovarne obutve ALPINA ZIRI.

Ureja ga uredniški odbor:

MARIJA KASTELEC
VLADIMIR PIVK
ALFONZ ZAJEC
ANTON ŽAKELJ
ERNEST DEMŠAR
MILAN MOČNIK
STANE KOSMAČ
STOJAN PERTOVT - odgovorni urednik
MAJDA JESENKO - glavni urednik

Izhaja mesečno. Naklada 1300 izvodov.

Ziri, dne 15.9.1971

Tisk Delavska univerza Kranj

PORTRET MESECA

TONČKA DISIĆ

- delavka z najdaljšo delovno dobo v našem podjetju

Začetek našega podjetja štejemo od dne, ko so žirovski čevljarji ustanovili enotno zadrugo z imenom "Čevljarna z.ö.z". Ustanovni občni zbor je bil 30. julija 1945, niti tri mesece po končani vojni. Nova zadruga se je po načelu: "V slogi je moč" kmalu postavila na noge in se že naslednje leto preosnovala v podjetje, ki je naraslo do današnje ALPINE.

Od delavcev in delavk, ki so takrat ustanovili "Čevljarno", jih danes dela v podjetju le še nekaj. Med njimi je TONČKA DISIĆ, ki je tedaj dobila kontrolno številko 52. Od tistega dne, ko je s celotno "Postolarsko zadrugo" prešla k čevljarni, je torej letos poteklo 26 let.

Nekateri jo še pomnijo, ko je v novozgrajeni tovarni delala na pripravi v šivalnici, kmalu potem pa že kot prešivalko. Ker je bila vestna in zmožna, je napredovala do kontrolorke, pa do mojstrice, najprej na pripravi, nato pa v prešivalnici, nazadnje pa do vodje izmene v lahki šivalnici. Niso je upoštevali le nadrejeni, tudi delavke so jo cenile, ker je bila do njih predvsem pravična.

Nekaj let nazaj pa je Tončka začutila, da tako odgovorno delo škoduje njenemu zdravju. In je zaprosila za manj odgovorno delovno mesto. Delo mojstra fizično res ni tako naporno kot delo za strojem, zato pa zahteva neprimerno hujšo živčno obremenitev. Mojster mora neprestano skrbeti, da bo delo enakomerno razpodelil med vse de-

lavce, in da bo delo opravljeno ne le pravočasno, ampak tudi kvalitetno.

Zdaj je spet kontrolorka. Skrbi za kvaliteto zgornjih delov, saj ve, da je kupec pripravljen plačati pošteno ceno le za pošten izdelek. Žal pa se nekatere mlajše delavke ne zavedajo tega in se neupravičeno jeze, če jim odkrije napako.

Sicer pa je Tončka s sedanjim delovnim mestom zadovoljna in ga ne misli menjavati, posebno še, ker bo menda že prihodnje leto imela pogoje za upokožitev.

V njenih mladih letih delavci niso poznali pokojnine, ne starostne ne družinske. To je tudi sama bridko skusila.

Ko ji je bilo komaj 9 let, ji je umrl oče. Mati je s petimi otroci nenadoma ostala brez kakršnega koli dohodka. Otrokom pa je bilo treba kruha, obleke in obutve. Treba je bilo plačevati stanovanje (stanovali so v Novi vasi). Toda s čim? Da bi kdo sprejel v službo vdovo s petimi otroci v tistih časih ni bilo misliti. Celotno priložnostnega dela ni bilo, saj je gospodarska kriza pognala v brezposelnost množico prej zaposlenih delavcev. Zaslužek s kljekljanjem pa je bil takrat boren.

Iz vsake težave se najde izhod - če ne dober, pa slab. Družine se je usmilil stari oče in jo vzel pod streho, čeprav je bila njegova hiša v Novi vasi že tako pretesna. Otroci pa so morali služiti kmetom, da so si zaslužili hrano in obutev.

Tončka je služila od svojega devetega do šestnajstega leta. Nato pa ji je posijal žarek sreče: njen stric, ki je bil delničar v zadrugi "Sora", je dosegel, da so jo tam sprejeli v uk za prešivalko. Delo v "Sori" je bilo vse kaj drugega kot pri kmetih. Delovni čas je trajal le 8 ur na dan (štiri ure dopoldne, štiri ure popoldne), dobivala pa je tudi plačo v denarju. Veliko res ni bilo: prvo leto po 75 par na uro, v drugem letu pa že 1,50 din na uro. Vendar pa je to le bil denar.

To učenje sicer ni bila prava učna doba, kot so jo imeli čevljarski vajenci. Učenke za prešivalko namreč niso obiskovale obrtne šole in jim tudi po končanem šolanju ni bila priznana kvalifikacija. Zato je težko razumeti, da prešivalkam tudi po vojni niso učne dobe priznali v delovno dobo., čeprav jim tudi kvalifikacija ni bila priznana. Izučene prešivalke so dosegle priznanje kvalificiranih delavk šele v ALPINI. Tončka pa je bila med tistimi, ki so leta 1959 opravile še izpit za visoko kvalifikacijo.

No, ko se je Tončka izučila v "Sori", se je ustrašila, ko je v kuverti prvič dobila 1.000

din, in še nekaj čez. Mislila je, da so se pri obračunu zmotili, saj ni mogla verjeti, da je ves ta denar njen. Za dekle, ki v svojem življenju še ni imelo v rokah tisočaka, je bila tolikšna plača kot pravljica. Res so izučene prešivalke dobivale po 4,50 na uro. Vendar pa tisočak takrat - to je bilo leta 1941 - že ni več imel kake veljave, saj so pred bližajočo se vojno cene skokoma rasle.

Sreča pa ni dolgo trajala. Pod nemško okupacijo je čevljarstvo v Žireh kmalu zamrlo. Stroje in opremo so odpeljali v Kranj. Tja so vabili tudi delavce, vendar Tončka ni šla. Ni mogla zapustiti mame in bolne sestre.

Kot skoraj vsi Žirovci, se je tudi Tončka vključila v narodnoosvobodilno gibanje. Njeno znanje prešivalke je tudi tu prišlo prav; pet mesecev je v letih 1944-45 delala v partizanski delavnici v Davči.

Po končani vojni je dobila zaposlitev v obnovljeni "Postolarski" in tako postala eden od prvih članov "Čevljarne" in s tem ALPINE.

Moža pa si je izbrala med vojaki, ki so bili

po končani vojni nastanjeni v Žireh. Poročila sta se leta 1950 in njen žika, po rodu Srb, se je hitro prilagodil. Z mamino pomočjo sta si zgradila prijazno hišico, v kateri gostoljubno sprejemata vsakogar, naj bo od blizu ali od daleč. Čeprav nimata svojih otrok, pa je v hiši vedno otroški živ-žav. Tončka ima rada otroke in zna ravnati z njimi.

Služba in gospodinjstvo se ji tako dopolnjujeta, da s prostim časom nima skrbi. Oba z možem rada vzgajata cvetje in je njun vrt poznan daleč naokrog. Tončka rada bere knjige. Prav za prav bi jih rada brala, če bi utegnila. Mogoče bo kaj več časa, ko bo v pokoju.

Tončka Disić, ki ji v mladosti ni bilo postlano z rožicami, ni prav nič zagrenjena, ampak se veseli napredka, ki so ga dosegli žirovski čevljarji in z njimi tudi sama. Vese-li jo vsak napredek tovarne in domačega kraja. Polna je optimizma in rada govori odkrito, tudi o tistem, kar ji ni všeč.

Le pokramlajte z njo in prepričali se boste.

kadrovske novice

V mesecu avgustu smo zaposlili 24 delavcev, z delom pa so prenehali 4 delavci. S temi spremembami smo dosegli skupno število zaposlenih ob koncu avgusta 1403 delavce. V obratu v Žireh se je število zaposlenih povečalo na 1036 zaposlenih, v obratu Gorenja vas na 180, v prodajni mreži pa je število zaposlenih ostalo enako prejšnjemu mesecu in sicer 187.

V ce ntralnem obratu so nastopili delo: Matjaž Demšar, Sonja Abram, Ivica Pisk, Vasilija Pivk, Doroteja Velkavrh, Cilka Mlinar, kvalificirani izdelovalci gornjih delov obutve, Marjan Kajnč KV čevljar, Miran Ušeničnik, Vuka Disić, Marta Ušeničnik, Branko Benedik, Janez Kokelj NK delavci, Štefan Gluhododov KV strugar je nastopil delo v mehanični delavnici, Slavko Bajuk pa se je vrnil na delo po odslužitvi kadrovskega roka. Čar Mirko je bil sprejet na delo za dobo 3 mesecev kot skladiščni delavec. Iz obrata Gorenja vas je bila premeščena NK delavka Torkar Jožefa. Z delom je prenehal KV čevljar Adolf Pečelin ml., Žnidarčič Cilka NK delavka in Pustavrh Niko pa sta bila premeščena v obrat Gorenja vas.

V obratu ALPINE v Gorenji vasi so nastopile delo 4 KV šivalke gornjih delov obutve in sicer: Nada Kovačič, Stanislava Kokelj, Doroteja Miklay čič in Bernarda Tratnik ter tri NK delavke Antonija Menard, Marjeta Rekar in Minka Rant. Z delom je prenehal delavec Janez Božnar.

V prodajni mreži sta nastopili delo 2 delavki Barica Gajski v Koprivnici in Ankica Blažak v prodajalni II, Zagreb. Delo je prenehalo dvema delavcema Josipu Slemenšku, poslovodji prodajalne I v Zagrebu in Mirjani Kukić, prodajalki v Karlovcu.

A.F.

važno obvestilo

Prosimo vse upravičence do otroškega dodatka, katerih otroci so že stari 15 let ali pa bodo 15. leto starosti izpolnili do 31. avgusta 1972, da prinesete v kadrovski oddelek /Dikličevi/ potrdila o šolanju za šolsko leto 1971/1972 in to:

ZA OSEMLETKE, POKLICNE IN VSE SREDNJE ŠOLE - NAJKASNEJE do 20. septembra 1971.

ZA VSE VIŠJB IN VISOKE ŠOLE TER FAKULTETE - NAJKASNEJE do 25. oktobra 1971.

Za otroke, ki bodo letos sklenili vajeniško razmerje, je treba predložiti tudi en izvod učne pogodbe ali overjen prepis le-te.

Takoj pa prosimo, da nam sporočite podatke otrok, ki se od 1. septembra 1971 dalje ne bodo več šolali, niti ne bodo vajenci ali pa, če so se že, oziroma se bodo zaposlili.

Da bodo tudi otroci, ki so že stari 15 let,

še nadalje zdravstveno zavarovani, nam predložite potrdila o njihovem šolanju tudi vsi tisti, ki ne prejimate otroškega dodatka, sicer vam ne bomo več potrjevali zdravstvenih izkaznic za te otroke. Če pa se ne šolajo več, niti niso vajenci, nam prinesite potrdilo ZAVODA ZA ZAPOSLOVANJE, da jim kljub zmožnosti za delo, začasno ni mogoče zagotoviti zaposlitve. Le s takim potrdilom bodo lahko ti otroci imeli do dopolnjenega 18. leta starosti zdravstveno varstvo - iz naslova vašega delovnega razmerja.

Prosimo vas, upoštevajte ta navodila in navedene roke /tudi nam jih postavlja Zavod za socialno zavarovanje/, ker boste morali v nasprot

nem primeru žal s a m i nositi vse posledice v zvezi z morebitnim preplačilom otroškega dodatka.

V plačilni listi za avgust 1971 bo izplačan tudi IZREDNI otroški dodatek, ki znaša N din 10,00 mesečno za vsakega otroka; pripada od 1. aprila 1971 dalje, če mesečni osebni dohodek ne presega N din 500,00 na člana družine.

Kadrovska služba

Tovarišema JANEZU BOZNARJU IN JOSIPU SLEMENSKU
želimo ob odhodu v pokoj še vrsto let trdnega
zdravja !

izvoz jugoslovanske usnjarsko predelovalne industrije v preteklem obdobju

Celokupen izvoz proizvodov usnjarsko-predelovalne industrije Jugoslavije v letu 1970 je znašal blizu 100 milj. dinarjev. Ta obseg izvoza je v odnosu na leto 1965 večji za 82%. Povprečni letni porast izvoza pa znaša 12,7%. V zadnjih 3 letih znaša izvoz panoge 125 od 6 - 6,5% celokupnega izvoza vse jugoslovanske industrije. Z obzirom na njeno mesto v celotnem našem gospodarstvu, je to velik uspeh, napram drugim pomembnejšim panogam. Gotovo bo naša panoga tudi v prihodnjem obdobju prispevala velik delež k uravnovešenju naše plačilne bilance. Naša družba bo tej panogi v bodoče gotovo morala dati vidnejše mesto in več pozornosti in sicer v dodelitvi kreditov z ugodnejšimi pogoji, raznimi premijami na zapadni izvoz i.t.d. S tem bomo lahko boljše izkoristili izvozne možnosti.

Izvoz finančnih proizvodov usnjarsko-predelovalne industrije je znašal v lanskem letu okoli 80% celotnega izvoza v tej panogi. Od tega odpade na izvoz usnjene obutve 67,7%, kljub temu da je v zadnjih treh letih izvoz malenkostno stagniral.

Regionalno gibanje celotnega izvoza naše panoge prikazuje, da na konvertibilna področja konstantno raste od leta 1967 dalje. Z istim letom opazimo, da upada na klirinška področja. Skoraj slično gibanje pokaže tudi izvoz usnjene obutve. Delna razlika je le v tem, da je še vedno velik izvoz na klirinška pddročja.

Primerjava zadnjih dveh let nam pokaže, da je v začetku leta 1969 znašal izvoz jugoslovanske predelovalne industrije na konvertibilna področja polovico celotnega izvoza, a lansko leto

se je dvignil že na 55% obsega izvoza.

Gledanje dinamike izvoza poslednjih 3 let nas ne sme zadovoljevati. Vzrok za to je velik uvoz v zadnjih dveh letih. Saj se je s sprostivijo uvoza močno povečalo uvažanje, od usnja do repromateriala. To pa nam močno poruši ugodno izvozno bilanco v naši panogi.

Lahko pa trdimo, da nam je izvoz v preteklih letih dal že bogate izkušnje, kar predstavlja važen faktor za nadaljnje izkoriščanje izvoznih možnosti. za še večji porast izvoza ob podpori celotne družbe.

V smislu stabilizacijskih ukrepov bo treba nujno povzeti stroge ukrepe glede uvoza obutve. Le na ta način bo naš izvoz prišel kot potencial v celotnem jugoslovanskem gospodarstvu. Kaj nam pomaga, če po eni strani z izvozom ustvarjamo prepotrebne devize, a po drugi strani pa s temi devizami na konvertibilnem področju plačujemo uvoženo obutve. Gospodarske organizacije bodo morale v bodoče tudi pri izvozu iskati boljše sodelovanje, zlasti glede strukture, cen in enotnega stališča na tujih tržiščih.

Povzetek pripravil
VLADIMIR PIVK

P.S. uredništva: Objavljamo povzetek III. dela referata Dragana Tomića na III. kongresu Zveze društev usnjarjev, čevljarjev in galanteristov na Blagodu.

Poročili so se:

MIRA FORTUNA, MARJANCA LOGAR in ANA TUSEK - GV

Iskreno čestitamo !

PREDSTAVLIAMO VAM TOVARNO ČEVLJEV JADRAN - CICIBAN

Tovarna je bila ustanovljena meseca oktobra 1947, to je takoj po priključitvi Primorske k Jugoslaviji.

Prvotno delovno silo so tvorili predvsem predvojni čevljarji in to obrtniki in njihovi delavci.

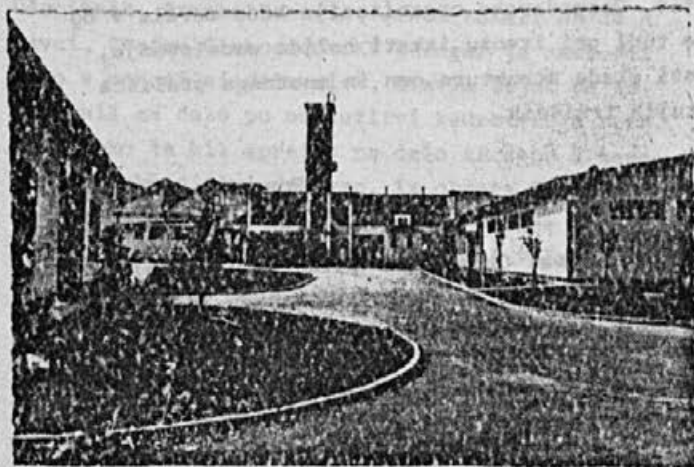
Dejansko je bila v Mirnu že pred prvo svetovno vojno ustanovljena čevljarska zadruga. Ta je vojno preživela na Štajerskem v izgnanstvu. Po priključitvi Primorske k Italiji so jo italijanske oblasti zaradi političnih razlogov ukinile. Leta 1947 je naša tovarna začela poslovati v prostorih bivše Tovarne usnja v Mirnu. Z vestnim delom ter predvsem s kvaliteto izdelkov si je tovarna počasi pridobila tržišče ter se začela strojno opremljati ter večati.

Vzporedno s tovarno "Jadran" Miren se je pri Kmetijski zadrugi Miren ustanovil čevljarski obrat "Ciciban", ki je izdeloval izključno otroške čevlje.

Omenjeni obrat ni imel lastnih poslovnih prostorov, ampak je imel svoje delavnice po privatnih stanovanjih. Omenjeni obrat se je leta 1958 osamosvojil.

Tako sta nastali v naši vasi dve tovarni. V srho boljšega poslovanja sta se ti dve tovarni leta 1962 združili v enotno tovarno "Jadran-Ciciban" Miren.

Tovarna se je s tem precej okrepila. S skupnimi močmi smo si zgradili nove poslovne prostore ter si nabavili precej nove opreme. Tudi trg naših odjemalcev smo razširili po celotni Jugoslaviji.

V letu 1968, ko smo si malo opomogli, je tovarno delno uničil požar.

Kljub požaru smo proizvodnjo tako organizirali, da ni bilo večjih zastojev. Takoj po požaru smo si začeli graditi nove poslovne prostore. Ti prostori so sedaj dograjeni in tovarna posluje v res primernih poslovnih prostorih. Nadalje smo si nabavili precej novih strojev, tako, da imamo ugodne pogoje za nadaljnji razvoj.

Tovarna je lani proizvedla 287.228 parov moške in otroške obutve, letos pa je planiranih 400.000 parov.

Tovarna ima trenutno zaposlenih 365 delavcev.

Delovno silo sestavljajo priučeni delavci iz bližnje in daljnje okolice ter kvalificirani delavci, ki so skoraj vsi domačini.

Višji minimalni dohodki v SZ

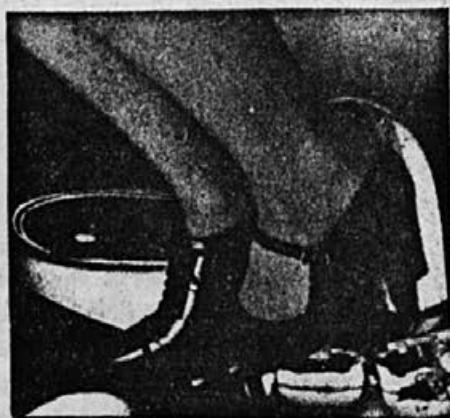
Minimalni osebni dohodki se bodo že letos povečali na 70 rubljev /kupna moč 250 DM/.

V letu 1975 naj bi povprečni mesečni dohodek delavcev in uslužbencev dosegel 146 - 149 rubljev /530 DM/. Dohodki kolhoznikov naj bi se do 1975 povečali na 85 - 90 rubljev /300 DM/. S 1. julijem se bodo starostne pokojnine delavcev in uslužbencev najnižjih skupin povečale od 30 na 45 rubljev /130 - 150 DM/, najvišja mera 220 rubljev /360 - 400 DM/ ostane nespremenjena. /TA/

Vir: Frankfurter Allgemeine
139, 21.6.1971

"Zena! Zavaroval sem se proti črnim kozam."
"Kolikor te jaz poznam, so ti "blond" bolj nevarne!"

modni čevlji-jesen 1971

Z jesensko sezono 1971 se vrača v modo klasičizem in to z vso močjo. Končano je s poletnimi norostmi. To velja tudi za čevlje.

Nastopa nova, fina, čista oblika. Podplati in pete so tanjši, zgornji deli enostavnejši, okraši (če sploh so) skromni. Od salonarjev do škornjev sta vodilni besedi enostavnost in eleganca. Noga ne sme biti več napadalna, pa naj bo oblečena v žive, ali pa motne barve. K tem čevljem so didjo nogavice v istih tonih, kar je včasih presenetljivo, vendar očarljivo.

Materiali: ševro, velurji in mehka, hrapava usnja. Barve: ob klasičnih rjavih tonih se vračata črna in temno modra, ter modna tona modra kot sliva in steklenično zelena.

Ločimo v glavnem tri tipe čevljev:

1. Mokasine, ki slavijo svoj povratak in so med trotteurkami najbolj zastopani. Izvedbe so različne - od športnih - z nižjimi moškimi petami (3 cm) do finejših mokasink (pete do 5 cm).
2. Čevlje z vezalkami (Micheliën), ki so nekoliko finejši kot doslej. Pogosto so v kombinaciji dveh barv, ali pa kombinacija velur-gladko usnje v istem tonu.
3. Salonke, so klasičnih oblik, imajo elegantne, nizke vrhove. Novost je nekoliko bolj zaprt kraj.

DUSA MESEC

IFIP 1971 V LJUBLJANI

Pod pokroviteljstvom predsednika republike je bil v dneh od 23. do 28. avgusta v Ljubljani svetovni kongres mednarodne federacije za obravnavanje informacij (IFIP).

To je organizacija, ki je bila formirana leta 1960 in katere glavni cilj je, da povečuje mednarodno sodelovanje med znanstveniki, inženirji in poslovnimi ljudmi iz področja obdelave podatkov. Sodelovalo je več tisoč strokovnjakov iz najpomembnejših računskih centrov vzhoda in zahoda. Največje mednarodno srečanje delavcev s področja računalniških znanosti, projektiranja in uporabe opreme je za razvoj jugoslovanske računalniške tehnike velikega pomena. To je bila edinstvena prilika za uspešnejši dvig splošne kulture obdelave podatkov v Jugoslaviji.

1971 je bil doslej največji kongres v Jugosla-

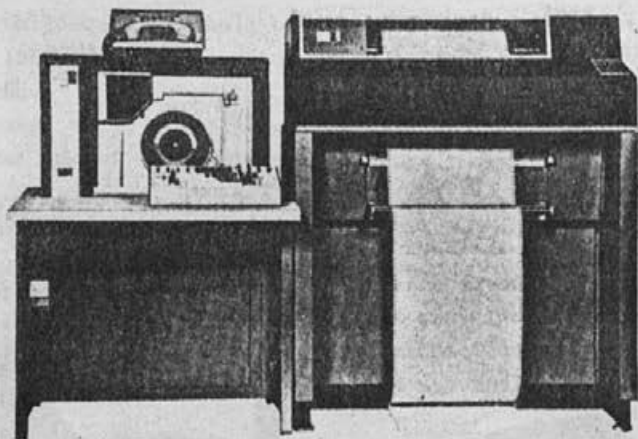
viji, tako po številu udeležencev kot tudi po programu. Ljubljana, kot tudi vsa Slovenija, je izkoristila priložnost in si po vsem svetu pridobila ugled priznanega kongresnega mesta in gostitelja.

O kongresu smo bili zadovoljivo obveščeni preko časopisov in televizije. Večina referatov je bila preveč znanstvena ali pa iz drugih področij uporabe in zato naše podjetje na kongres ni poslalo predstavnika.

Tudi razstava računalnikov in spremljajoče opreme ter tehnike na Gospodarskem razstavišču je bila največja tovrstna prireditev doslej. Ponujala je neponovljivo priložnost, da se naše gospodarstvo seznanji z novo tehnologijo, novo organizacijo in novim sistemom načrtovanja, ki se v svetu naglo razvijajo.

Razstava resnično ni bila na nivoju kongresa, pa je vseeno dajala pregled nad dosedaj proizvedeno računalniško tehniko. V glavnem so si vsi računalniki različnih firm precej podobni. Sestavljeni so iz enakih integriranih vezij, v enakem razponu kapacitet centralnega pomnilnika, programirajo se v enakih ali zelo sorodnih jezikih (prevajalcih). Prednost imajo seveda ameriške tvrdke, ki so že pokupile ali prisilile k združitvi evropsko računalniško industrijo. najbolj znane in reklamirane firme so IBM, CDC, in NCR. Mnogo proizvajalcev je prikazalo razne zunanje enote, ki spadajo k računalnikom, med drugim tudi terminale (končne postaje), s katerimi je lahko povezana delovna organizacija z velikim računskim centrom po enostavni PTT liniji.

Vendar pa vse sposobnosti strojev nimajo vrednosti, če nimamo za njihovo upravljanje izšolanih ljudi. Posebno ob kongresu smo večkrat slišali od najodgovornejših naših strokovnjakov, da nam samo v Sloveniji manjka nekaj tisoč delavcev tega profila. Danes ni več težko izbrati stroj, težko je dobiti ljudi, ki bodo znali resnično delati z njim. Drugi problem, ki so ga obravnavali tudi na kongresu je splošna računalniška kultura vseh nas. Pod tem pojmom razumemo pripravljenost ljudi na sodelovanje s strojem, ki lahko pomaga in bo pomagal na vseh področjih človeškega udejstvovanja od učenja, gospodarstva, znanosti in zdravstva.

6403 RECORDER (vpisovalec) in 1320 PRINTER (izpisovalec) tvorita končno postajo, ki je povezana z večjim računalnikom s PTT linijo. Z "vpisovalcem" podatke snemamo, verificiramo, prenašamo na daljavo in sprejemamo že obdelane iz oddaljenega računskega centra. Z njim v povezavi je "izpisovalec", ki z magnetnega traku izpisuje informacije na brezkončni papir. Izpisuje 132 znakov v eni vrstici in 300 vrstic na minuto.

Zastopnik firme MDS iz ZDA je METALKA Ljubljana.

V našem podjetju smo samo formalno, ne pa tudi organizacijsko in kadrovsko ustanovili SOP. Ta služba je v sodelovanju z Računskim centrom ŠK. Loka pripravila prehod na strojno obdelavo obračuna gotovih izdelkov v centralnem skladišču in obračun prodajne mreže. Poskusna obdelava naše prodajalne v Škofji Loki teče že tri mesece in je dala zadovoljive rezultate. Na tem primeru smo izdelali vse strojne programe, jih testirali in pripravili vso dokumentacijo za prehod na strojno obdelavo. Naslednja naloga je prehod celotne prodajne mreže. Tega prehoda, ki bo zahteval mnogo operativnega dela, si ne moremo zamisliti brez sodelovanja vseh zaposlenih in brez kadrov v službi za obdelavo podatkov. Moramo vedeti, da zahteva prehod in uvajanje strojne obdelave precejšnja sredstva in napore predvsem v začetku.

Vendar moramo napraviti vse, da ne zamudimo vlaka računalniškega razvoja. Ne kot podjetje, ne kot posameznik ne smemo biti ravnodušni, moramo se vključiti v proces, ki je na pohodu po vsem svetu in ki nas bo povozil, če se ne bomo pravočasno pripravili.

Malo za šalo, malo za res bi rad opozoril na svrglo, ki sta ga dala slovenskim vodilnim delavcem Hans Kolodziej in Ludvig Steinherr, svetovalca nemškega RKW. Pravita, naj pazimo, da ne bo uvedba strojne obdelave podatkov potekala po naslednjih fazah, kar se je zgodilo v več nemških podjetjih:

1. faza: navdušenje
2. faza: zmešnjava
3. faza: streznjenje
4. faza: iskanje krivcev
5. faza: kaznovanje nedolžnih
6. faza: odlikovanje tistih, ki niso sodelovali
7. faza: povratek k staremu

Tudi na tem področju velja stara resnica, da je veriga tako močna, kakor njen najšibkejši člen.

ZORAN KOPAC

Brazilski izvoz čevljev stalno narašča

Brazilija je izvozila do konca aprila 1971 2,37 milij. parov čevljev in je s tem preseгла samo v 4 mesecih celotni lanskoletni izvoz, ki je znašal 2,22 milij. parov. Tudi znesek, ki so ga dosegli se je povzpел od 8,27 milij. \$ na 8,46 milij. \$.

Brazilska industrija je 1969 prvič izvozila večje količine čevljev /205.814 parov/, letos pa že računajo z izvozom v vrednosti 20. milij. \$ in za leto 1972 s podvojitvijo tega zneska.

VRATA ŠOL ODPRTA

CENTRALNA OSNOVNA ŠOLA

V ŽIREH

Centralna osnovna šola v Žireh ima v letošnjem letu vpisanih 624 učencev. Od teh je 304 učencev v nižjih razredih (prvi do četrty razred) in 320 v višjih (peti do osmi razred). Šola ima 23 oddelkov, od teh 14 dopoldanskih in 9 popoldanskih. Redno deluje tudi odderek čipkarske šole, ki ga vodi tov. Marica Albreht. Novih kadrov na šoli ni, razen tov. Anice Sedovšek, ki poučuje 4. c razred.

5., 6. razredu. Pri nekaterih starših je še vedno opaziti strah in odpor pred posebno šolo. Lahko pa smo se že večkrat prepričali, da to marsikateremu učencu zelo koristi. Pripomore mu do uveljavitve v svoji novi sredini, do večje samozavesti, do zaupanja samega vase in končno do zaželenega poklica. Po končani šoli bi lahko le izurjen psiholog ugotovil razliko med povprečnim učencem red-

V GORENJI VASI SO ODPRLI NOVO SODOBNO ŠOLO.

ZA VSE JE TO VELIKA PRIDOBITEV - TUDI ZA ČLANE NAŠEGA KOLEKTIVA IZ OBRATA GORENJA VAS

Za letošnje novince v prvem razredu je bila uvedena novost. Vsi so bili že v mali šoli testirani s strani pedagoške službe. Rezultati so že znani, čeprav smo jih dolgo časa pričakovali in so bili starši že nestrpni. Odklonjenih je bilo 20 učencev. Stežde moramo takoj potolažiti, da nikar prehitro ne sklepajo o umski razvitosti svojih otrok. Test je lahko zelo relativna stvar in je uspeh testu odvisen od cele vrste okoliščin (sproščenost, strah, nesamostojnost, bolezen itd.). Učencem, ki so odklonjeni letošnje leto, bo to samo koristilo, ker bodo v enem letu dosegli tako umsko in psihično razvitost kot njegovi sovrstniki. V praksi se navadno pokaže, da prezgodnji vstop v šolo učencu lahko zelo škoduje. Vseh osem let lovi svoje vrstnike, a jih nikoli ne ujame. Posledica je slab uspeh. Spatija in taki učenci navadno obtičijo v

ne in posebne šole. Zato priporočamo, da se starši v takih primerih lažje odločate, saj boste s tem svojemu otroku samo koristili.

Naša osnovna šola si je tudi v letošnjem letu zadala precej širok program izvenšolskih dejavnosti. Tako bomo še vedno skrbeli za popestritev krajevnih proslav in počastitev praznikov. Težava je le v tem, ker nam TIS za te oblike dejavnosti prispeva zelo malo finančnih sredstev.

Šola se v letošnjem letu srečuje z vrsto težav, ki trenutno žal niso rešljive. Dobro se zavedamo, da nimamo organiziranega celodnevne varstva, ker ni prostora. Prav tako so kapacitete vzgojne varstvene ustanove premajhne. Naši kabineti so precej prazni, - ni prepotrebni učil, šolska stavba pa je potrebna nujnih popravil.

Generacija 1956 zapušča osnovno šolo

Pred kratkim smo imeli priložnost videti osnovno šolo Ivana Tavčarja v Gorenji vasi. Verjetno ste vsi mnenja, da je ta šola nekaj izrednega. Učenc nima občutka, da sedi v šolski klopi, je dosti bolj sproščen in dojemljiv in ob dobrih kadrih ter modernih učilih lahko dosega res velike uspehe. Kaj takega bi nujno potrebovali tudi v Žireh. V jeseni nameravamo pokreniti akcijo "samoprispevek". Radi bi pričeli z deli že pomladi. Vendar bo tudi tu precej težav, kajti gradbeni material se je močno podražil. Občinska skupščina sicer po sporazumu krije vse podražitve, vendar ji to ne bo lahko. Menim, da moramo vztrajati na začrtanem programu: telovadnica, dodatni kabineti, otroški vrtec in ne smemo dovoliti nikakršnih odmikov. Le v tem primeru bo zagotovljena lepša bodočnost naših otrok in napredek našega kraja.

SLOBODAN POLJANSEK

ČEVLJARSKI ŠOLSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER V ŽIREH

Ob pričetku novega šolskega leta je prav, da se tudi bralci tovarniškega glasila, ki so v Žireh v večini, seznanijo z delom in življenjem ČSIC v Žireh. Morda jim bodo naslednje in formacije pomagale tudi pri odločitvi za poklicno izobraževanje sebe ali svojih otrok. Čevljarški šolski izobraževalni center v Žireh je edina tovrstna ustanova v SRS ter izobražuje poklicne kadre za čevljarstvo in obrt. Izobražujemo po potrjenih profilih poklicev, katerih je za čevljarstvo pet, za obrt pa dva. Ti poklici so: prikrojevalec, šivalec, navlačevalec, izdelovalec spodnjih delov, dodelovalec obutve in splošni čevljar.

Ker so po mnenju vseh zainteresiranih navedeni profili preveč razdrobljeni, izobražujemo v večini primerov izdelovalce zgornjih delov obutve, šivalke, izdelovalce spodnjih delov obutve ter čevljarje.

Pripravljamo se tudi na izobraževanje poklicnih delavcev po končani poklicni šoli, katere naj bi v dveh do treh letih dalo čevljarstvo tehnike, ki bodo izhajali iz prakse in tako lahko mnogo pripomogli k še večjemu razvoju čevljarstva industrije.

Na letošnji razpis v dvoletno poklicno šolo se je do sedaj vpisalo 23 učencev, od tega 17 deklet. Večina vpisanih je iz Žirov in okolice, tako da imamo v internatu še vedno dovolj prostora. Vpis je precej boljši kot lani, vseeno pa smo izdali še naknadni razpis, na katerega se je še vedno čas prijaviti. Prepričani smo bili, da bo že sedaj možnost vpisovati učence brez dokončane osemletke, kar pa upamo, da bo v najkrajšem času urejeno. Na ta način bomo gotovo dobili še več učencev, posebno fantov, katerih pomanjkanje je v čevljarstvu že občutno. V času šolskih počitnic smo obiskali vse obrate, iz katerih so naši učenci in ugotovili naslednje: povsod so z izobraževanjem v našem Centru zadovoljni in je ovira edino v precejšnjem številu učencev, ki se vključujejo v poklic, kar pa ni problem samo v čevljarstvu. Vsled tega se za delo v poklicu ni bati, saj do brih delavcev še kako primanjkuje in skoro ni obrata v SRS, kjer delavcev ne bi rabili. V splošnem je opaziti slabo kadrovske zasedbo, zato v nekaterih podjetjih poskušajo s hitrim internim izobraževanjem, ki pa ne rodi posebnih uspehov in še zelo drago je. Prizadeta je tudi kvaliteta in najsposobnejši kadri, kateri se ukvarjajo z učenci, namesto s čim drugim. Pri vsem je tudi nemajhna krivda staršev, ki že

Po zaključnem izpitu ob koncu šolskega leta 1970/71

lijo, da otroci čim hitreje zaslužijo in tako z malo denarja ostanejo vse življenje nekvalificirani delavci, namesto da jih pošljejo v poklicno izobraževanje. V preteklem letu smo uredili šolske delavnice, tako da zanje lahko brez hvala rečemo, da so vzorne. Vedno obnavljamo tudi strojni park, ker se zavedamo, da brez sodobnih strojev ni sodobnega izobraževanja. Letos preurejamo jedilnico v internatu ter montiramo centralno kurjavo, katera pa zaradi premajhnih sredstev verjetno letos še ne bo gotova. Vabimo vse, ki vas zanima ČSIC, pridite in pogledjte, kaj je v delavnicah, šoli in v internatu. Za vse podrobne informacije smo vedno na razpolago. Vabimo mladince, ki se za poklic še niso odločili, pridite v šolo, še je čas. Vabimo tudi delavce iz proizvodnje, da se vpišejo v šolo in seveda z nekoliko truda in žrtvovanja postanejo kvalificirani delavci.

Ing. JANEZ ZAVRL

RUMENE RUTKE V ŽIREH

Prišlo se je novo šolsko leto in s tem je prestopilo prag žirovske šole tudi mnogo prvošolčkov. Ker ti malčki še nimajo dovolj izkušenj, da bi pazili na svojo varnost v prometu, se je naša šola po predlogu oddelka za notranje zadeve občinske skupščine odločila, da jim razdeli rumene rutke, katere naj bodo v opozorilo vsem voznikom. Te rutke bodo imeli šolarji privezane okrog vratu tako, da bodo dobro vidne vsem udeležencem v prometu. Razdeljene so bile večinoma 6. in 7. septembra, nosili pa naj bi jih do decembra. S to uvedbo pa so dobile matere še eno skrb. Paziti bodo namreč morale, da bodo njihovi malčki imeli vedno

čiste in zlikane rutke in da jih bodo redno nosili.

Dajte jim koristna navodila, naj hodijo po levi strani, če pa bodo morali prekoračiti cesto, naj to storijo samo pri prehodu za pešce. Za varnost bodo skrbeli tudi pionirji prometniki, vendar jim brez vaše pomoči to ne bo uspelo.

Še enkrat prosimo vse voznike, naj ta navodila upoštevajo, saj se bo le tako zmanjšalo število prometnih nesreč na naših cestah.

IRENA MLAKAR in
MAJDA PODOBNIK
članici pion.prom.
društva Žiri

ODDELEK ZA NOTRANJE ZADEVE SKUPŠČINE OBČINE SKOFJA LOKA PA K TEMU DODAJA:

Velik porast prometa na naših cestah, ki ga sicer samo enostransko dokumentira podatek, da je bilo v naši občini leta 1962 1.212 motornih vozil, leta 1970 pa že 4.631 motornih vozil (brez družbenega sektorja), ima za posledico naglo naraščanje števila prometnih nesreč. V letu 1962 jih je bilo evidentiranih 178, v letu 1970 pa že 460. Pri teh nesrečah niso izvzeti naši najmlajši, ki se v mesecu septembru pojavijo kot dodaten, zelo nevaren faktor v prometu. Ko mora otrok v šolo, se njegovo življenje nenadoma zelo spremeni. Za to spremembo pa moramo otroka primerno pripraviti, da se bo znal na poti v šolo in iz nje varovati, da ne bo povzročal nevarnosti in nesreč drugim, pa tudi ne sebi. Posebno kategorijo predstavljajo ti isti otroci, ki se prvič samostojno pojavijo na naših cestah, to so prvošolčki, za sodoben cestni promet nepripravljeni in nebogljeni. Zaradi tega morajo biti drugi udeleženci v prometu do teh še posebej pozorni in zato je tudi uveden opozorilni znak RUMENA RUTA.

Načelnik oddelka
STANE PECAR

VPRAŠANJA

PRIPOMBE

ODGOVORI

Uredništvu !

Opazil sem in tudi slišal, da so v zdravstveni službi v Žireh določene spremembe. Ker mi pa pravega pojasnila o tem nihče ne da, prosim če lahko dobite odgovore na naslednja vprašanja: ali bo dežurnega zdravnika v določenem času vedno treba iskati v Škofji Loki, ali je to samo v času dopustov, ali za žirovsko območje res ne bo več babice; kako je z rešilnim avtomobilom, ali se ne bi dale take akcije, ki jih izvaja protituberkulozni dispanzer organizirati vsaj delno v Žireh, da ne bi bilo masovnega prevažanja otrok in staršev.

ODGOVOR Zdravstvenega doma Kranj - Teritorialne enote Škofja Loka:

1. V času dopustov že več let pazimo, da bistveno naše delo ne trpi. Skrbimo, da je varstvo občanov tudi v tej sezoni čimboljše. V letošnji poletni sezoni pa je celotna organizacija varstva bila pred novim problemom, ker je obolel dr. Bojan Gregorčič. Nevzdržno in nečloveško je, da bi dr. Bernik ali pa dr. Mesec morala predežurati zapored cele tedne ali mesece - brez pošteno in mirno prespane noči. Zato sem občasno prevzel dežurno službo za Poljansko dolino. Pravočasno sem obvestil Zdravstvene postaje v Gorenji vasi in Žireh, da so izobesili sporočilo o dežurnem zdravniku in njegovi telefonski številki pred vhodom na običajnem mestu. Isto je bilo sporočeno nočno mu vratarju v Alpino in LTH v Poljanah. Konkretnih pritožb na čakanje zdravnika, ki se pelje namesto iz Gorenje vasi iz Loke, ni bilo. Občani pogosto sporočila o dežurni službi sploh ne preberejo in na vso silo poskušajo priklicati tudi ponoči svojega domačega zdravnika. To ni prav. V tistem času, ko iščejo domačega zdravnika, bi verjetno dežurni že prispel iz Gorenje vasi ali Loke. Za klicanje pa je nujno, da bi tudi žiri dobile javno telefonsko govornico, od koder bi se moglo poklicati na 94 reševalno službo ob težki nesreči ali za prevoz porodnice in karakteriistično telefonsko številko 89 za dežurnega zdravnika.

2. Šofer reševalnega avta je bil do pred dvema letoma v službi po 24 ur dnevno. Tako propagirana skrb za delovnega človeka tu lahko zamiži na

obe očesi, dokler se vsled utrujenosti ne bi pripetila nesreča. Da bi to preprečili, smo žirovskega šoferja določili za redne prevoze bolnikov do Ljubljane in nazaj le v dopoldanskem času in le v rednem delovnem času. Ker pa je bolnikov za prevoze preveč in jih ni mogel z eno vožnjo z Oplom pobrati vseh, smo nabavili kombi. Ta je in ostane žirovski.

3. Delo, ki so ga dobri dve stoletji babice pri nas opravile, je neprecenljive vrednosti. Z odpiranjem porodnišnic pa se je število porodov na domu pričelo vztrajno manjšati. Tako je babica-porodničarka izgubila bistveni del svojega dela. Postala je nehote negovalka novorojenčka in porodnice ter otročnice. To pa zmore vsaka terenska sestra. Da bi poenotili delo na terenu, bo v bodoče na enem terenu opravljala vse terensko delo le ena sestra. Da bo zmogla opraviti vse naloge, ji bomo teren primerno zmanjšali. Za morebitne nenadne porode na domu in porode v sili pa bo še vedno na razpolago sedanja babica, ki bo sicer opravljala delo v Zdravstveni postaji.

Ne bo odveč, da na tem mestu oporožim občane še na neko možnost sodelovanja z zdravstveno službo: V slučaju poškodbe, ki ni take vrste, da poškodovanega ne bi smeli premikati ali prevažati in imate prevoz na razpolago, prepeljite poškodovanca naravnost v Zdravstveni dom v Škofjo Loko. Čakanje zdravnika v Žireh, ki je tedaj mogoče na oddaljenem hišnem obisku, le podaljšuje in zavlačuje začetek zdravljenja. In nihče vam ne bo zameril, če v stiski pokličete loški Zdravstveni dom /85440 in stalno prisotna medicinska sestra ali pa zdravnik vam bo dal ustrezen nasvet. To velja za tedaj, ko svojega dežurnega zdravnika ne morete najti, ker je na terenu.

Vodja TE Šk. Loka
dr. TONE KOŠIR

— Ne drsaj po avtomobilu, boš nožek skrhal!

POLETNA PRAKSA V ALPINI S POSREDOVANJEM AIESEC-a

Pravkar sem končal zelo prijetno in zanimivo poletno delo tu v ALPINI. To mi je omogočilo sodelovanje ALPINE ter AIESEC-a, mednarodne organizacije študentov ekonomije, ki posreduje vsako leto približno 5.000 študentom, da delajo v različnih deželah po vsem svetu.

Med tem časom sem šel na več izletov v kraje kot so Umag, Reka, Piran, Plitvička jezera, Storžič, Triglav in Planjava.

Delo v vaši tovarni mi je omogočilo, da sem bil več kot tedenski turist v Jugoslaviji, ki vidi, kar vidijo vsi turisti in nato odide. Moje tromesečno bivanje sem obogatil s srečanji in pogovori (deloma v angleščini, deloma v francoščini, italijanščini ali nemščini in tudi v slovenščini) z mnogimi Slovenci v Žireh, ali pa med mojimi potovanji, posebno kadar sem štopal. Bolj kot karkoli drugega se bom še dolgo spominjal, da sem tu srečal dobre ljudi in pa tega, kako visok je pravzaprav Triglav.

Pri mojem delu v oddelku SOP sem lahko zelo dobro videl, kako dela tovarna v socialistični državi. Morda boste ponosni ali presenečeni nad mojo ugotovitvijo, da je vaša tovarna zelo podobna tistim, v katerih sem delal v Kanadi, seveda z eno bistveno razliko. Tu tovarno upravljate vsi, ki berete ta list in vsi ste njeni lastniki. V Severni Ameriki pa ni tako!

Ker sem govoril z različnimi ljudmi in prebral nekaj knjig, sem si ustvaril dokaj dobro sliko, kako se v vaši deželi gospodari. Jaz sem že odgovoril na članek o Jugoslaviji, ki je bil objavljen v časopisu v Torontu in ki je vseboval, po mojem mnenju, nekaj napačnih ugotovitev. Prav tako pišem podrobno razpravo o jugoslovanskem političnem in ekonomskem sistemu.

In povrh vsega sem imel priložnost živeti tu v Žireh. V Kanadi živim okrog 50 kilometrov od velikega mesta in cenim lepote podeželskega življenja, kjer je zrak čist in svež in voda hladna in čista. Tukajšnja pokrajina je resnično lepa.

AIESEC mi je preskrbel eno najlepših poletij, kar sem jih kdaj preživel. Lahko samo upam, da bo ALPINA morda imela korist od dela, ki sem ga opravil in od nekaterih predlogov, ki sem jih dal. Prav tako upam, da se bodo jugoslovanski študen-

tje, ki so potovali preko AIESEC-a, vrnili domov s tolikšnimi izkušnjami, kot jih bom jaz odnesel s seboj v Kanado. (En študent iz Ljubljane je s posredovanjem AIESEC-a poletel delal v Torontu.) Mislim, da so tovrstna sodelovanja in izkušnje gotovo eden od boljših načinov za izboljševanje mednarodnih odnosov med deželami, ne glede na politični ali ekonomski sistem. Dalj časa sem bil tu, bolj sem spoznaval, kako nepomembna je pravzaprav razlika v sistemih. Bolj pomembni so ljudje in življenje, ki ga živijo. Če bi to verjeli svetovni voditelji, bi bilo življenje v svetu mnogo bolj mirno. Po besedah velikega pesnika, Johna Lennona od Beatlesov, bi bilo treba "dati miru priložnost" (Give Peace a Chance).

Želim se zahvaliti vsem, ki ste karkoli storili za to, da je bilo moje bivanje tu prijetno in zanimivo. Obžalujem, da sta me neznanje jezika in pomanjkanje časa odvrnila od tega, da bi se srečal z večimi od vas, ki delate v Alpini. Ko se bom vrnil v Slovenijo, (kar mislim zagotovo storiti), upam, da bom že lahko govoril slovensko in bom lahko srečal še več ljudi.

Še enkrat hvala vam!

PETER LOVE

banka v žireh

Da bi zadovoljili potrebe prebivalcev Žirov in okolice smo 1.9.1971 odprli v Žireh novo poslovno mesto, katerega naloga je, voditi vse posle s prebivalstvom in sicer:

- hranilno službo
- nakup in prodajo valut in deviz
- devizne račune
- žiro in tekoče račune
- potrošniške in turistične kredite
- stanovanjsko varčevanje, oročanje, kreditiranje
- dajanje informacij

Ker pa bi želeli čimprej preiti tudi na bolj or-

ganizirano varčevanje, to je na sistem vlaganja dela osebnega dohodka na hranilne knjižice, bi vas radi bolj podrobno seznanili s tem.

Iz statistike je razvidno, da je gotovinski promet v naši državi od leta 1962 naprej v večjem porastu nasproti vsakemu preteklemu letu, kakor v večini kapitalističnih držav. Znano je tudi, da vlada pri nas precejšnja nelikvidnost, kar pa je slučaj samo pri nas. Resnica pa je tudi, da je precej denarja odtegnjenega prometu, ker se zadržuje doma in po žepih.

Kot nekatere druge banke, je tudi naša podružnica pristopila k širšemu organiziranju varčevanja, ki sloni na dejstvu:

- da sleherni prejemnik osebnega dohodka ne zapravi tega takoj prvi dan, temveč ga hrani v žepu ali kje drugje za naslednje dneve, do konca meseca, oziroma do naslednjega izplačila plač. Ta denar v žepu ali kje drugje, je za gotove dneve ali mesece odtegnjen prometu, ne prinaša nobenih obresti in je porabljen včasih tudi za namene, ki niso najbolj smotrni.

Z vlaganjem dela osebnega dohodka na hranilno knjižico torej dosežemo:

- delavcu se denar obrestuje po 6% obrestni meri od dneva izplačila plač, medtem ko mu je prej ležal brezobrestno doma;
- za vsak nakup bo temeljito premislil smotrnost in nujnost, ker je nakup vezan na dvig denarja iz hranilne knjižice in bo tako bolj premišljeno in namensko kupoval;
- denar na hranilni knjižici bo obenem z obrestmi in naslednjimi nakazili ob izplačilu osebnih dohodkov predstavljal vedno večjo "zlato rezervo" za hude čase /bolezen, nesrečo, požar, /ali za kakšen večji nakup;
- delavci bodo veliko bolj sigurni, da bodo njihove plače nemoteno in pravočasno izplačane;
- ne najmanjši pa je vzgojni namen, ko sčasoma postane vsak imetnik hranilne knjižice varčen gospodar.

Banka bo s tako pridobitvijo denarja imela večjo možnost kreditiranja gospodarskih organizacij in prebivalstva, ter jim tako omogočila hitrejši na predek.

Na tako privarčevana sredstva bo podjetje lahko dobilo pravico do kredita v višini privarčevanega stanja nabranih sredstev.

V primeru izgube hranilne knjižice ali dobropisja je treba to takoj javiti naši podružnici. Za hranilne vloge jamči država, tajnost vlog pa je zanesena.

Ko boste torej na delavskemu svetu razpravljali o tem vprašanju, imejte pred očmi dejstvo, da

želimo zajeti samo tista sredstva, ki jih trenutno ne potrebujete, da bi z njimi lahko kreditirali vaše gospodarske organizacije in sovaščane. Obenem pa se vam vloga obrestuje in vam je to samo v korist. Denar pa je seveda vaš in ga lahko dvignete, kadar ga potrebujete.

Z varčevanjem pomagamo sebi in skupnosti ter skupno dvigamo življenjski standard.

GORENJSKA KREDITNA
BANKA KRANJ

ROTITEV

Prišlo je; mar bo spet prešlo
mrtvilo čustev, uma, kaj jaz vem?
Vse preč je v meni, kar je bilo:
prelestnost skrita je očem.

V nagoti vidim slednjo stvar,
z ničemer nič me več ne gane.
Kako, da tebi to ni mar,
naj, kakor je, tako ostane?

Naj onemim - pero obstane,
kraljevske misli skoprne?
Naj smelost orlu odpove
in pevki skladno ščebetanje?

Ne, ne! Usmili se. Ne sme:
daj, vrni mi pričakovanje -
to vzhicenost, te blage sanje,
čeprav mamilo, vrne vse.

Golote kamnom se zgube,
če tvoja luč jim da življenje;
ti imaš moč, jaz prosim te:
z nasmehom dvigni me v vstajenje.

JOZE PODOBNIK

Zapisano
17.5.1969

